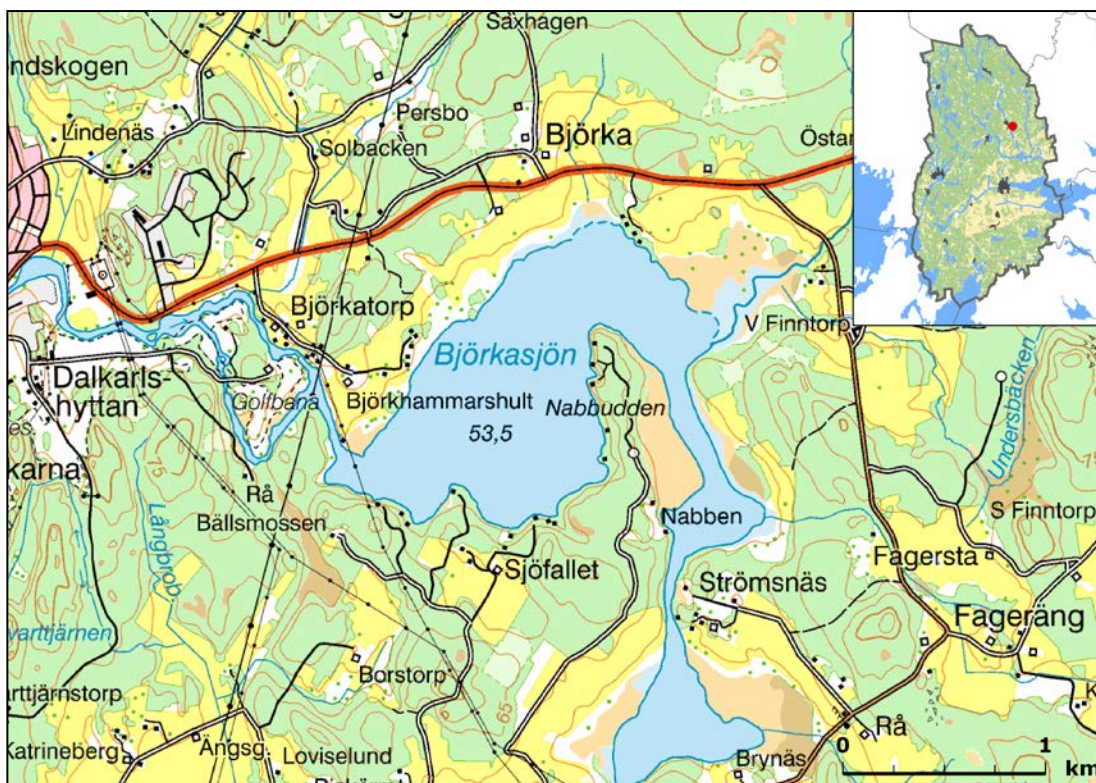

Björkasjön

ARBOGAÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig
Sjöyta: 1,46 km²
Höjd över havet: 53,5 m
Maxdjup: 12,0 m
Medeldjup: 3,5 m
Omsättningstid: 0,01 år

Kommun: Lindsberg
Vattendistrikt: Norra Östersjön
Terrängkartan: 11F SV
EU-id: SE660622-147149
Utloppskoordinater: 6606220, 1471490
Avrinningsområdets areal: 1236 km²

Björkasjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Björkasjön ingår i Arbogaåns vattensystem och är belägen ett par km sydost om Lindsberg. Sjön utgörs av en utvidgning av Arbogaån på vägen från Lilla Lindsjön till Vedevågssjön. Arbogaån uppströms Björkasjön kallas även Dalkarlshtyteån. Nedströms sjön kallas ån även Borsån.

Berggrunden i området kring Björkasjön består av graniter och granodioriter. Graniterna omger sjöns södra och sydöstra sidor medan granodioriterna präglar de övriga omgivningarna. Längs norra sidan av Björkasjön överlagras berggrunden av lera-finmo. Denna avbryts ibland av öar av sandig-siltig och normalblockig morän. Längs södra delen av sjön dominerar dock moränen. Med undantag för i söder finns mindre områden med torvrik jord runt hela sjön.

Omgivningarna kring Björkasjön domineras av jordbruksmark. I norr och vid Nabbuden finns ofta ett brett bälte med sankmarker, kärr och mader närmast sjön. I söder dominerar barrskogen. Bebyggelsen kring sjön är relativt glest spridd och består till stor del av gårdar. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Björkasjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Björkasjöns avrinningsområde, vars totala area är 1 235,69 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	901,96	Annan öppen mark	29,48
Sankmark	43,53	Vatten	87,84
Jordbruksmark	54,97	Tätort	31,92
Hyggen	85,98	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Det finns inga provfiskeresultat från Björkasjön, men enligt uppgifter från 1980-talet hyser sjön abborre, gädda och gös. Gös utplanterades i Björkasjön-Borsån år 1990.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtplankton

Bedömning från växtplanktonundersökningar 2008 och 2010 visar hög respektive god näringsstatus.

Växtlighet

Enligt uppgifter från 1972 är vassbeståndet kring Björkasjön rikligt. Björkasjön inventerades enligt undersökningstypen för makrofyter i sjöar 2010. Beräknat trofiskt makrofytindex (TMI) visar på att sjön har otillfredsställande ekologisk status utifrån kvalitetsfaktorn makrofyter.

Övrigt djur- och växtliv

Björkasjön har ett rikt fågelliv med bl.a. storlom, rördrom, sothöna och fiskgjuse. Drygt 30 sjöberoende fågelarter har observerats.

Vattenkvalitet

Björkasjöns är en näringsfattig sjö med brunfärgat vatten. Sjöns pH-värde är neutralt och buffertkapaciteten mot försurande ämnen god. Vid senaste undersökningen av kvicksilver i gädda, vilken skedde 1993, var halterna låga. Mer information om vattenkemin i Björkasjön visas i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från Björkasjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	7,1*	6,9-7,3	5	2007-2010
Alkalinitet (mekv/l)	0,19	0,11-0,25	5	2007-2010
Siktdjup (m)	1,8	1,5-2,2	3	2008-2010
Vattenfärg (mg Pt/l)	85*	57-107	6	2007-2010
Totalfosfor (mg/l)	12	7-18	5	2007-2010
Totalkväve (mg/l)	532	420-590	5	2007-2010
Hg i gädda (mg/kg)	0,47	Medelvärde 5 fiskar		1993

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar absorptionskoefficienten 0,17 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Björkasjöns ekologiska status har bedömts som *otillfredsställande*. Det är artsammansättningen hos makrofyter (vattenvegetationen) som har varit avgörande för bedömningen. Artsammansättningen hos växtplankton (alger), närsalter och försurning har dock hög status. Björkasjön påverkas av utsläpp från industrier och reningsverk i Lindesberg samt av diffusa utsläpp från jordbruket i omgivningarna. Längs Dalkarlshytteån finns två förorenade områden, det nu nedlagda gjuteriet Dalkarlshytte AB och Dalkarlshytte sågverk. Riskerna för spridning av föroreningar (bl.a. improsol) från det f.d. sågverket har bedömts som stor. I Dalkarlshytteån och Borsån finns dammar för kraftproduktion.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE660622-147149>.

Övervakningsprogram

Björkasjön ingår i miljöövervakningsprogrammet *Undersökningar i ytvattenförekomster*. Sjön ingick i programmet och *Kvicksilver i gädda* under perioden 1969-2003.

Naturvårds- och friluftssintressen

Arbogaåns södra kanotled går genom Björkasjön. Längs södra stranden finns flera badbara platser. Björkasjön är inte upplåten för fritidsfiske.

Mänsklig påverkan

Björkasjön påverkas av utsläpp från industrier och reningsverk i Lindesberg samt av diffusa utsläpp från jordbruket i omgivningarna. Längs Dalkarlshytteån finns två förorenade områden, det numera nedlagda gjuteriet Dalkarlshytte AB och Dalkarlshytte sågverk. Riskerna för spridning av föroreningar (bl.a. improsol) från det f.d. sågverket har bedömts som stora. Både i Dalkarlshytteån och Borsån finns dammar för kraftproduktion.

Områdesskydd

Björkasjön och dess närmaste omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#).

de Beer, K., & Bengtsson, A., 2002. Kommunrapport Lindesberg. Redovisning av resultaten av projektet MIFO inventering av förorenade områden i Örebro län. Länsstyrelsen i Örebro län (MiSäk)/Örebro universitet (MTM).

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Lantmäteriet, 2003. Svenska Marktäckedata SMD Raster 11FSV. Version 2.2.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1988. Vattenregister/sjöbeskrivning – Björkasjön.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon, Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU, [Vattenkemi- och biologiska data](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

